

Alkoholpolitiske retningslinjer for Rakkestad kommune 2012-2016

Saksnr./Løpenr./Arkivkode
12/1400 -2 -U60

Sted
RAKKESTAD

Dato
17.04.2012

Alkoholpolitiske retningslinjer omfatter først og fremst kommunens bestemmelser for omsetning av lovlig alkoholholdig drikk i henhold til Alkoholloven. Kommunens bestemmelser er nedfelt i alkoholpolitiske retningslinjer. Salgs- og skjenketider er nedfelt i *Forskrift om salgstid og skjenketid for alkoholholdig drikk for Rakkestad kommune*. Gjeldende forskrift er fra kommunestyrets vedtak 8. desember 2005.

Selve bestemmelsene er gjengitt i markerte grå felter under hvert avsnitt.

Regjeringens mål for rusmiddelpolitikken er en betydelig reduksjon i de sosiale og helsemessige skadene av rusmiddelbruk. Et sentralt mål for alkoholpolitikken er å redusere totalkonsumet av alkohol gjennom tiltak rettet mot hele befolkningen. Sammenhengen mellom det totale alkoholkonsumet i befolkningen og skadeomfanget er godt dokumentert.

Alkoholloven og forskriftene til denne inneholder en rekke tiltak som regulerer tilgjengeligheten til alkohol. Alkoholloven definerer alkoholholdig drikk som fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,50 volumprosent alkohol. Loven regulerer blant annet monopolordning for salg av alkohol over 4,75 volumprosent alkohol, generell bevillingsplikt for salg og skjenking, salgs- og skjenketider og aldersbestemmelser, kontroll med at vilkårene blir overholdt og forbud mot alkoholreklame.

Alkoholloven gir kommunene ansvaret for å tildele og eventuelt inndra bevillinger til å selge og skjenke alkoholvarer innenfor kommunens grenser. Kommunene kan i forholdsvis stor grad utøve et alkoholpolitisk skjønn.

Medio februar 2012 hadde Rakkestad kommune 4 forretninger med salgsbevilling og 7 serveringssteder med skjenkebevilling. I tillegg til dette har kommunen opprettet 4 ambulerende skjenkebevillinger.

Rakkestad kommune har avtale med Securitas AS når det gjelder salgs- og skjenkekontroll, kontroll i forhold til røykeloven og salgs- og skjenkestedenes internkontrollsystem.

Kommunale salgs- og skjenkebevillinger

Kommunen kan tildele to hovedtyper bevillinger:

- Salgsbevillinger
- Skjenkebevillinger - permanente eller for enkelt anledninger og ambulerende bevillinger

Etter alkoholloven kan kommunen utøve skjønn ved behandling av søknad om salgs- og skjenkebevilling (§ 1-7a). Kommunen legger vekt på stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på egnethet. Prinsipielle alkoholfrie soner er et annet forhold som kan reguleres gjennom lokale retningslinjer.

1. Salgsbevillinger

Salgsbevillinger gjelder alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Det er ikke satt noe tak for antall salgsbevillinger i Rakkestad kommune. Det er imidlertid forutsatt at bevillinger kun skal gis til dagligvareforretninger hvor alkoholholdig drikk er tilleggsvarer. Salgsrett skal ikke gis til utsalg hvor alkoholholdig drikk utgjør mer enn 20 % av omsetningen eller til utsalg som ikke har vanlige matvarer som primærvarer. Alkoholholdig drikk skal ikke selges i spesialforretninger eller spesialutsalg. Rakkestad kommune skal ikke gi bevilling til kiosker, bensinstasjoner eller gatekjøkken.

Bestemmelser:

- 1.1 Det settes ikke tak for antall salgsbevillinger i Rakkestad kommune
- 1.2 **Vinmonopol**
Det kan gis salgsbevilling til selvbetjent vinmonopol i Rakkestad kommune.
- 1.3 Det kan gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk med inntil 4,7 volumprosent alkohol til dagligvareforretninger hvor alkoholholdig drikk omsettes som tilleggsvarer. Det er en forutsetning at dagligvareforretningen også selger alkoholfri og alkoholsvak drikk.
- 1.4 Det gis ikke salgsbevilling til bensinstasjoner, gatekjøkken eller kiosker, herunder også såkalte storkiosker eller bensinstasjoner som fører et rimelig utvalg av dagligvarer

2. Skjenkebevillinger

Skjenkebevilling kan gjelde en, flere eller alle typer alkoholholdige drikker. I Rakkestad kommune gis det skjenkebevilling for følgende kombinasjoner:

- 1) Øl (inntil 4,7 volumprosent alkohol)
- 2) Øl og vin (alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent)
- 3) Øl, vin og brennevin

Det er ikke satt tak for antall skjenkebevillinger i Rakkestad kommune. Det er ønske om "alkoholfrie soner" på steder i umiddelbar tilknytning til lokaler/plasser der barn/ungdom oppholder seg eller har sitt daglige virke.

I utgangspunktet må man ha skjenkebevilling for å drikke eller servere alkohol når dette skjer utenfor det private rom. Dette gjelder lokaler:

- som vanligvis er tilgjengelige for alle
- som er forsamlingslokaler eller andre festlokaler

Det er ikke nødvendig å søke bevilling for skjenking av alkohol til arrangementer som opprinnelig kunne ha vært holdt hjemme, for eksempel bryllup, jubileum, konfirmasjon eller lignende, når skjenkingen skjer uten betaling.

Skal det arrangere fest i sluttet selskap i forsamlings- eller festlokalet er det videre et krav om at den som låner eller leier ut lokalet ikke er involvert i arrangementet på annen måte enn ved å stille lokalet og tilhørende utstyr til disposisjon. Skal utleier/ utlåner også sørge for innkjøp av mat og/eller drikke, eller servere, kreves skjenkebevilling.

I lokaler hvor det drives **serveringsvirksomhet** kreves det i utgangspunktet alltid bevilling. Unntaket er sluttede selskaper hvor eier, leier, driver eller ansatt disponerer lokalene til eget bruk.

Bedrifter som skjenker i egne lokaler uten betaling for skjenkingen trenger ikke søke bevilling.

Bedrifter, organisasjoner og lignende som leier et offentlig lokale til feiring av for eksempel jubileum, er bevillingspliktige.

Bevilling for en enkelt anledning (til deltakere i åpent arrangement)

Kommunen kan gi bevilling for en enkelt anledning. Bevillingen må knytte seg til en bestemt begivenhet og det må gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement.

Hva som kan defineres som en "enkelt bestemt anledning" avgjøres i forhold til tidsperiode. Departementet har i den anledning uttalt: *"Generelt kan det sies at arrangementer som strekker seg over perioder på 3-6 dager etter omstendighetene kan betraktes som en enkelt anledning"*

Ambulerende bevilling (til deltakere i lukket arrangement)

Kommunestyret kan opprette et bestemt antall ambulerende bevillinger som først i forbindelse med enkeltsøknad kobles til *person* og *lokale*. Ambulerende bevillinger kan gis for øl, vin og brennevin, men bare til sluttede selskaper.

Det er i dag opprettet 4 ambulerende bevillinger for øl, vin og brennevin i Rakkestad kommune.

Bestemmelser:

- 2.1 Det settes ikke tak for antall skjenkebevillinger i Rakkestad kommune
- 2.2 Alminnelig skjenkebevilling kan gjelde for
- 1) Alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol
  - 2) Alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent
  - 3) All alkoholholdig drikk
- Det forutsettes at bevillingshaver har et tilfredsstillende utvalg av alkoholfri og alkoholsvak drikk.
- 2.3 **Ordensvakter**
Politiet eller Rakkestad kommune som bevillingsmyndighet kan stille krav om ordensvakter for serveringsbevilling med skjenkebevilling som en fast ordning, samt for bevillinger som gis for en bestemt anledning/arrangement.
- 2.4 **Skjenkesteder – begrensninger**
Det gis ikke skjenkebevilling til serveringssteder i tilknytning til kjøpesentra, gatekjøkken, storkiosker, arrangement knyttet til idrettslig aktivitet, til arenaer for barneidrett eller på steder i umiddelbar tilknytning til lokaler/plasser der barn/ungdom oppholder seg eller har sitt daglige virke eller der er en overveiende del av publikum. Skal alkohol serveres ved slike arrangement, må det skje i lukkede rom hvor barn ikke har tilgang.
I kommunens egne bygninger/virksomheter tillates kun fast skjenkebevilling i Kulturhuset.
- 2.5 **Skjenking utendørs**
Det kan tillates skjenking på plass utendørs når plassen har direkte tilknytning serveringsstedet som har skjenkebevilling og uteplassen er fysisk avskjermet. Uteplassen må være klart definert i bevillingsvedtaket.
- 2.6 **Bevilling for enkelt anledning**
Kommunen kan gi bevilling for enkelt bestemt anledning, med "enkelt anledning" menes arrangement som maksimalt strekker seg over en periode inntil 6 dager.
Før søknaden blir behandlet skal det innhentes uttalelse fra politiet.
- 2.7 **Ambulerende bevilling**
- a) Det gis 4 ambulerende skjenkebevillinger for all alkoholholdig drikk.
  - b) Ambulerende skjenkebevilling kan gis til sluttede selskap – både for de som innehar fast bevilling, og i forbindelse med skjenking av alkohol i lokaler hvor man ikke utøver fast skjenkerett (klubbhus og lignende).
  - c) Ordinær behandlingstid av søknad er 2 uker. Søknaden må være kommuneadministrasjonen i hende før den tid.

3. Bevillingsperiode

Kommunale salgs- og skjenkebevillinger kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre har tiltrådt.

Kommunen kan også gi bevilling for en bestemt del av året.

Bestemmelse:

3.1 Kommunale salgs- og skjenkebevillinger kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre har tiltrådt.

4. Salgs- og skjenketider i kommunen

Alkoholloven har bestemmelser om normal- og maksimaltider for salg og skjenking av alkoholholdig drikk. Kommunen står fritt til å bestemme sine salgs- og skjenketider. Begrensningene ligger i lovens maksimaltider.

Salgs- og skjenketiden for Rakkestad kommune er gitt i kommunal forskrift av 8. desember 2005.

Salgstider for Rakkestad kommune følger Alkohollovens maksimaltider.

Skjenketider for Rakkestad kommune ligger mellom normaltiden og maksimaltiden i Alkoholloven, og skal i henhold til den kommunale forskriften opphøre kl 01.30.

Serveringsstedene skal stenge kl 02.00, således utløper skjenketiden en halv time før lukningstiden.

Bestemmelser:

4.1 Salgstider for alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Mandag til fredag	kl 08.00 – 20.00
Lørdag	kl 08.00 – 18.00
Dager før søn- og helligdag med unntak av Kristi Himmelfartsdag	Salgstid som gjelder for vedkommende ukedag, dog ikke lenger enn til kl 18.00.
Det er ikke salg eller utlevering av øl på søn- og helligdager, 1. og 17.mai og på stemmedagen for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.	

4.2 Skjenking for alkoholholdig drikk med lavere alkohol enn 22 volumprosent

Alle ukedager	kl 09.00 – 01.30
Nyttårsaften	Inntil kl 02.00
Skjenking utendørs	kl 09.00 – 01.30

4.3 Skjenking for alkoholholdig drikk over 22 volumprosent

Alle ukedager	kl 13.00 – 01.30
Nyttårsaften	Inntil kl 02.00
Skjenking utendørs	kl 13.00 – 01.30

4.4 Skjenketid for enkelt anledning / ambulerende bevillinger:

Skjenketid for enkelt anledning / ambulerende bevillinger følger skjenketiden i henhold til pkt 4.2 og pkt 4.3 ovenfor
Kommunen kan ut fra arrangementets art fastsette kortere skjenketid i enkelttilfeller.

5. Gebyr for salg og skjenking

Etter alkoholloven skal bevillingshaverne betale et årlig gebyr for rett til salg av øl og skjenking av alkoholholdig drikk beregnet i forhold til forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

Gruppe 1	Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
Gruppe 2	Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
Gruppe 3	Drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol

Bestemmelser:

5.1 Gebyr for salg og skjenking beregnes i henhold til de til enhver tid gjeldende forskrifter, fastsatt av Departementet. For tiden utgjør satsene:

Salg

Gruppe 1 0,17 kr pr vareliter

Skjenking

Gruppe 1 0,34 kr pr vareliter

Gruppe 2 0,94 kr pr vareliter

Gruppe 3 3,07 pr vareliter

5.2 Minstegebyret er i henhold til alkoholforskriften kr 1 200 for salg og kr 3 500 for skjenking.

5.3 Steder som får bevilling fra 1. august betaler halv minsteavgift. Bevillinger som tas i bruk fra 1. desember slipper årsavgift, men betaler etter omsetning.

5.4 For bevilling som gjelder skjenking ved en enkelt bestemt anledning og ambulerende bevilling kreves inn et gebyr på kr 250,- pr gang. Gebyret skal være innbetalt før bevillingen utøves.

6. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

I henhold til alkoholloven har kommunene ansvaret for å utøve kontroll med salgs- og skjenkebevillinger. Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold.

Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal årlig utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

Bestemmelser:

6.1 For kontroll med salgs- og skjenkebevillinger gjelder de til enhver tid gjeldende forskrifter, fastsatt av Departementet.

6.2 Hvert salgs- og skjenkested skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder. Salgs-/skjenkestedets internkontrollsystem kontrolleres en gang pr år.

6.3 Rådmannen gis fullmakt til å administrere kontrollene i henhold til forskriften, herunder iverksette kontroll utover minimumskravene.

7. Reaksjoner ved overtredelse

Kommunen kan fastsette nærmere retningslinjer for hvordan kommunen skal behandle sanksjoner for brudd på alkoholloven (innenfor rammen av det forskriftene gir adgang til).

Ved vurdering av om bevillingen bør inndras, og for hvor lenge, kan det blant annet legges vekt på type overtredelse, overtredelsens grovhet, om bevillingshaveren kan klandres for overtredelsen og hva som er gjort for å rette opp forholdet. Det kan også legges vekt på tidligere praktisering av bevillingen.

Dersom bevillingsmyndigheten får informasjon fra Politiet om brudd på alkoholloven/- forskriften eller kommunens alkoholpolitiske retningslinjer, tar bevillingsmyndigheten opp forholdene med bevillingshaver i henhold til bestemmelsene i alkoholpolitiske retningslinjer pkt 7.1.

Bestemmelser:

7.1 a) Tilskrivning

Ved enklere overtredelser, som for eksempel overtredelse ved reklameforbud eller at drikkekart mangler eller ikke er tilfredsstillende, tilskrives virksomheten med beskjed om å rette opp forholdet innen fristen.

b) Skriftlig advarsel

Dersom overtredelsen virker bevisst, eller man ikke retter opp forholdet under a), gis det skriftlig advarsel.

c) Inndragning

Ved flere gjentakelser av forhold nevnt under a) og b), eller ved grove overtredelser, kan bevillingen inndras for kortere eller lengre tid.

Som grove overtredelser regnes blant annet salg/skjenking til mindreårige, salg/skjenking til overstadig påvirket, skjenking utover skjenketiden, gjentatt omsetning av narkotika i lokalene.

- Førstegangsinndragning kan være fra 1 dag til 3 uker avhengig av overtredelsens grovhet.
- Ved ny gjentakelse vurderes bevillingen inndratt fra 3 uker til resten av bevillingsperioden.
- Ved gjentakelse av alvorlig/grov overtredelse, inndras bevillingen for resten av bevillingsperioden.

Ved salg og skjenking av mindreårige inndras bevillingen uten varsel.

7.2 **Manglende innbetaling av gebyr**

Ved manglende innbetaling av bevillingsgebyr, sendes først en skriftlig purring. Dersom gebyret fortsatt ikke blir betalt innen fastsatt frist, inndras bevillingen midlertidig for inntil 14 dager.

Dersom gebyret fortsatt ikke er betalt, inndras bevillingen til gebyret er betalt, eller etter vurdering for resten av perioden.

7.3 **Behandling**

Inndragning av bevilling behandles av Omsorgsutvalget som Kontrollutvalg for alkoholsaker.

Inndragning på grunn av manglende innbetaling av bevillingsgebyr, delegeres til rådmannen.

Rådmannen har fullmakt til å foreta tilskrivning etter pkt 7.1. a) og skriftlig advarsel etter pkt 7.1. b)

7.4 **Klage**

Vedtak om inndragning av salgs- og skjenkebevilling er enkeltvedtak som i henhold til alkoholloven kan påklages til Fylkesmannen. Fylkesmannen kan prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, er truffet av rette organ og om det er blitt til på lovlig måte. Tilskrivning og advarsler kan ikke påklages til Fylkesmannen.

8. Delegasjon

Bestemmelser:

8.1 **Vedtak om salgs- og skjenkebevillinger**

Kommunestyrets myndighet etter alkoholloven delegeres til rådmannen i enkeltsaker og ikke prinsipielle saker så langt loven tillater det, med følgende unntak:

- Alle søknader om skjenkebevilling – med unntak av ambulerende bevilling og enkeltanledninger – skal behandles av kommunestyret.
- Søknader om salgsbevilling til nye forretninger som ikke tidligere har hatt salgsbevilling, skal behandles av kommunestyret.
- Søknader om salgsbevilling til forretninger som tidligere har fått bevilling – for eksempel ved eierskifte – kan avgjøres av rådmannen.

8.2 **Vedtak om fornyet salgs- og skjenkebevilling**

For hver ny bevillingsperiode (hvert fjerde år) skal alle søknader om fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger behandles av kommunestyret.

8.3 **Inndragning av salgs- og skjenkebevilling**

Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger for kortere eller lengre tidsrom delegeres til Omsorgsutvalget som Kontrollutvalg for alkoholsaker.

Dog gis rådmannen fullmakt til å inndra bevilling på grunn av manglende innbetaling av bevillingsgebyr.